

Remissyttrande 2021-03-12

Ert dnr N/2020/02300

Till: Näringsdepartementet
n.remissvar@regeringskansliet.se
lisen.sjöling@regeringskansliet.se

Gård & Djurhälsans remissyttrande avseende Jordbruksverkets rapport 2019:17 Krav på att hålla djur lösgående – konsekvenser, övergångsbestämmelser, undantag och andra incitament än lagstiftning

Sammanfattning

Gård & Djurhälsan (G&D) anser att Jordbruksverkets rapport är väl genomförd och tar upp väsentliga frågeställningar. Vi stödjer en övergång från system med uppbundna till lösgående djur. Vårt remissvar omfattar inte djurslaget häst.

Våra huvudsakliga synpunkter är:

- Utfasningen av system för uppbundna djur pågår redan och den naturliga utfasningen bör få fortsätta. Ett fastslaget stoppdatum riskerar negativa konsekvenser för lantbruket, livsmedelsförsörjningen och den biologiska mångfalden.
- Om ett slutdatum ändå införs måste övergångstiden vara tillräckligt lång, och längre än den 10 år som var fallet vid förbud mot uppbundna handjur.
- Ekonomiskt stöd, till exempel investeringsstöd, måste i så fall utgå för de som tvingas ställa om men extra medel måste skjutas till för att inte hämma viktiga systemutvecklingar som görs av andra skäl.
- Undantag för hållning av uppbundna djur bör utöver lantraser och fäboddrift även omfatta tillfälliga uppbindingar i system där djuren i övrigt hålls lösgående.

Detaljerade synpunkter

Utfasningen bör ske naturligt

Vi är positiva till en omställning till system för lösgående djur. Genom det befintliga förbudet att bygga stallar för uppbundna djur sker redan en övergång

mot sådana. En frivillig övergång kan sannolikt stimuleras genom genomtänkt information, kompetent rådgivning och ekonomiska incitament. De besättningar som fortfarande har uppbundna djur är enligt vår bedömning ofta mindre besättningar i skogs- och mellanbygd. I dessa bygder behövs djurhållning inom lantbruket eftersom marken inte är lämpad för ren växtodling. Djurhållningen är också av stor betydelse för andra värden såsom öppna landskap och biologisk mångfald. Inom dikoproduktionen kommer en omställning till lösgående djur i många fall att medföra att produktionen upphör, vilket påskyndar den nedåtgående trenden för jordbruk i skogs- och mellanbygder. Denna effekt kommer att bli större vid en omställning med ett fast slutdatum jämfört med en frivillig omställning.

Om övergångstid ändå införs måste den vara tillräckligt lång

I de fall en reglering med fastställd sluttid ändå övervägs måste det finnas en tillräckligt lång övergångsperiod. Detta är viktigt för att ge företagarna möjlighet att ställa om när det passar den enskilda gården och till exempel ha möjlighet att genomföra detta i samband med ägarbyte eller generationsskifte. Kravet för lösgående djur i nybyggda stallar kom 2007, vilket innebär att de senast byggda stallarna är förhållandevis lång brukningstid kvar. De senast byggda stallarna har sannolikt en högre djurvälstånd i form av till exempel underlag på båspallar, ljus och ventilation. Här skulle en differentierad omställningstid kunna vara ett sätt att fasa ut de äldsta stallarna först. Övergångstiden för motsvarande krav på handdjur var 10 år, vilket enligt vissa producenter var för kort. Förslagsvis bör tiden vara minst 20 år. En översyn av utfallet bör göras efter cirka halva perioden för att vid behov kunna förlänga övergångstiden.

Om övergångstid ändå införs bör ekonomisk kompensation utgå

I Jordbruksverkets rapport har de sammanlagda kostnaderna för en omställning uppskattats till upp till 14 miljarder kronor. I varje enskilt fall kommer djurhållaren att ställas kostnaden i relation till den förväntade lönsamheten. Ett stoppdatum där inte företagaren själv kan välja optimal tidpunkt ur lönsamhetsperspektiv kommer att kunna leda till att fler företag läggs ned. I det fall det beslutas om ett stoppdatum för att hålla djur uppbundna istället för att låta dessa system fasa ut naturligt kan en ekonomisk kompensation, till exempel i form av investeringsstöd, mildra effekterna. Det är dock viktigt att särskilda medel skjuts till så att andra viktiga aspekter av förbättringar i djurhållningen, till exempel smittskydd och kalvhållning, inte åsidosätts.

Det behövs fler undantag

I rapporten anges att undantag ska kunna göras för lantraser och djur inom fäbodbruket. Detta stöttar G&D. Det finns andra situationer när djur även fortsättningsvis bör kunna hållas uppbundna även om produktionen som helhet bedrivs i lösdrift. Detta kan vara av smittskyddsskäl, till exempel för gruppering av djur med sämre djurhälsa. En annan anledning kan vara uppbinding av kvigor under begränsad till för tillvänjning till hantering samt under perioder med seminering och dräktighetskontroll. Detta gäller även på gårdar med specialiserad kviguppfödning, så kallade kvightell.

Gård&Djurhälsan AB

Kontaktuppgifter: info@gardochdjurhalsan.se

Tel. växel: 0771-216500